

DIET WAYANAD

W 103

SSLC PRE - MODEL EXAMINATION MARCH 2022

TIME 1. 1/2Hrs

SANSKRIT

SCORE 40

- आदौ पञ्चदश निमेषाः समाश्वासनसमयाः । प्रश्नान् पठितुम् इच्छानुसारं चयितुम् उत्तराणि क्रमीकर्तुं च समयः अयम् उपयोक्तव्यः ।
- प्रश्नस्य निर्देशान् सश्रद्धं पठित्वा अवगत्य च उत्तराणि लेखनीयानि ।
- प्रश्नानाम् अङ्काः तत्र तत्र दत्ताः । उत्तरलेखनावसरे अङ्काः समयः च परिगणनीयाः ।

1 आरभ्य 6 पर्यन्तं विद्यमानेभ्यः प्रश्नेभ्यः चतुर्णाम् उत्तराणि लेखनीयानि । (4x1=4)

कोष्ठकात् उचितम् उत्तरं निर्धार्य लिखत ।

1. सुखदुःखयोः कर्ता कः ?
(शरीरम्, आत्मा, मनः)
2. सर्वधेनुनां माता का ?
(सुरभिः, सुरसा, लक्ष्मीः)
3. सुरपालेन विरचितः ग्रन्थः कः ?
(चरकसंहिता, कुमारसम्भवम्, वृक्षायुर्वेदः)
4. सामजवरगमना. इति कीर्तनं कस्मिन् रागे निबद्धम् ?
(श्रीरागे, हिन्दोले, कल्याणीरागे)
5. मुरभित्कुटुम्बिनी का ?
(ब्राह्मणपत्नी, लक्ष्मीदेवी, सुरभिः)
6. " स्वराज्यम् अस्माकं जन्माधिकारः" इति कः अवदत् ?
(महात्मागान्धी, बालगंगाधरतिलकः, एस्. राधाकृष्णः)

7 आरभ्य 9 पर्यन्तं विद्यमानेभ्यः प्रश्नेभ्यः त्रयाणाम् उत्तराणि लेखनीयानि (3x1 = 3)

7. पञ्चमहाकाव्येषु एकं भवति- - - - - ।
(स्वप्नवासवदत्तम्, रघुवंशम्, अभिज्ञानशाकुन्तलम्)

8. अभिज्ञानशाकुन्तलस्य इतिवृत्तं कस्मात् ग्रन्थात् स्वीकृतम् ?

(रामायणात् , भागवतात् , महाभारतात्)

9. श्रीयेशुदेवस्य जीवनचरितमवलम्ब्य संस्कृतभाषायां रचितं प्रथमं महाकाव्यं भवति. ।

(ईशोपदेशः, क्रिस्तुभागवतम्, क्रिस्तुचरितम्)

मातृकानुसारं यद्यपि - तथापि उपयुज्य वाक्यं परिवर्त्य लिखत ।

(1x2 =2)

मातृका - सः शरीरेण दुर्बलः अस्ति । मनसा शक्तः भवति ।

यद्यपि सः शरीरेण दुर्बलः तथापि मनसा शक्तः भवति

10. मातुः बहवः पुत्राः सन्ति । दीने पुत्रे कृपाद्रहृदया अस्ति ।

11 आरभ्य 12 पर्यन्तं विद्यमानाभ्यां प्रश्नाभ्याम् एकस्य उत्तरं लिखत ।

(1x2 =2)

11. उदाहरणानुसारं पूरयत ।

उदा - पठति	अपठत्
ताडयति	-----
-----	अपीडयत्
द्रवति	-----
-----	अपृच्छत्

12. श्लोकं पठित्वा अन्वयं (गद्यक्रमं) पूरयत ।

परिश्रमो मिताहारो भूगतावशिनीसुतौ ।

तावनादृत्य नैवाहं वैद्यमन्यं समाश्रये ।।

परिश्रमो ----- भूगतावाशिनीसुतौ । तौ ----- अन्यं ----- अहं नैव
----- ।

13 आरभ्य 16 पर्यन्तं विद्यमानेभ्यः प्रश्नेभ्यः त्रयाणां प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत । (3x3 =9)

13 अधो दत्तेभ्यः शतृ - शानजन्तरूपाणि विविच्य लिखत ।

ताडयन्, विद्यमानः, प्रेरयन्, कम्पमानः, नीयमानः, कुर्वन्

14. वाक्यं पठित्वा क्त्वान्त- ल्यबन्त- तुमुन्नन्तरूपाणि विविच्य लिखत ।

माता आतुरालयं गत्वा औषधं स्वीकृत्य प्रत्यागन्तुं बस् निस्थानं गच्छति ।

15. अधोदत्तेभ्यः वृक्षः, वनस्पतिः, वीरुत् इति क्रमेण विविच्य सस्यानां पट्टिकां लिखत ।

पनसः, द्राक्षा, आम्रः, कर्कटी, नारिकेलः, उदुम्बरः

वृक्षः	वनस्पतिः	वीरुत्

16 उदाहरणानुसारं पट्टिकां पूरयत ।

कर्ता	कृतिः	विभागः
कालिदासः	कुमारसम्भवम्	महाकाव्यम्
-----	वृक्षायुर्वेदः	सस्यशास्त्रम्
चरकः	-----	आयुर्वेदग्रन्थः
माधवविद्यारण्यस्वामी	शङ्करदिग्विजयम्	-----

सूचनानुसारं कुमारसम्भवमधिकृत्य टिप्पणीं लिखत

(1x3 = 3)

17. सूचनाः - पञ्चमहाकाव्येषु अन्यतमः- महाभारतम् - कालिदासः - सर्गाः- शिव- पार्वती- कुमारः ।

18 आरभ्य 20 पर्यन्तं विद्यमानेभ्यः प्रश्नेभ्यः द्वयोः उत्तरं लिखत ।

(2x4= 8)

18. श्लोकं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

स हि जातु गुरोः कुले वसन् सवयोभिः सह भैक्ष्यलिप्सया ।।

भगवान् भवनं द्विजन्मनो धनहीनस्य विवेश कस्यचित् ।।

- अस्मिन् श्लोके क्रियापदं किम् ?
- भैक्ष्यलिप्सया कस्य भवनं विवेश ?
- श्रीशङ्करः कैः सह भिक्षाटनं कृतवान् ?
- गृहम् इत्यर्थकं पदं श्लोकात् चित्वा लिखतु ?

19. यथोचितं योजयत ।

बालगङ्गाधरतिलकः	ओषधिः
सुरभिः	विषहारिणी
इक्षुः	सर्वधेनूनां माता
तुलसी	वेदकालनिर्णयः

20. सूचनानुसारं पञ्चमहाकाव्यनि अधिकृत्य उपन्यासं लिखत ।

सूचनाः - आमुखम्- संस्कृतकवयः- पञ्चमहाकाव्यानि- प्रतिपाद्यविषयः, क्रोडीकरणम्

21 आरभ्य 22 पर्यन्तं विद्यमानाभ्यां प्रश्नाभ्याम् एकस्य उत्तरं लिखत । (1x4 = 4)

21. सम्भाषणं पूरयत ।

(दुर्बलः, वासव ! रोदिषि, वात्सल्यम्)

देवेन्द्रः	-	अयि शुभे । किमेवं रोदिषि?
सुरभिः	-	भो! ----- मम पुत्रस्य दैन्यं दृष्ट्वा अहं रोदिमि ।
देवेन्द्रः	-	भवत्याः अनेके पुत्राः सन्ति ।
सुरभिः	-	सत्यमेव ।
देवेन्द्रः	-	अस्मिन्नेव एतदृशं ----- कथम्?
सुरभिः	-	अयम् अतीव ----- । अतः ममअतीव वात्सल्यम् ।
देवेन्द्रः	-	गच्छ वत्स! सर्वं भद्रं जायेत ।

22. वेदान् वेदाङ्गानि च विविच्य पट्टिकां कुरुत ।

ऋक्, शिक्षा, ज्योतिषम्, यजुः, कल्पम्, साम, व्याकरणम्, अथर्व ।

वेदाः	वेदाङ्गानि

23 आरभ्य 24 पर्यन्तं विद्यमानाभ्यां प्रश्नाभ्याम् एकस्य अत्तरं लिखत । (1x5 = 5)

24 खण्टिकां पठित्वा प्रादेशिकभाषायां विवर्तयत ।

सङ्गीतमण्डले प्रातः स्मरणीयो भवति त्यागराजस्वामी । एतस्य जननं तमिल्लाडुराज्ये तिरुवय्यार देशे अभवत् । अस्य स्मरणार्थं प्रतिवर्ष " त्यागरजाराधना " इति स्मृतिसमारोहः आयोज्यते । अयम् उत्सवः तिरुवय्यार ग्रामे जनुवरि फेब्रुवरि मासयोः भवति । अत्र बहवः सङ्गीतज्ञाः आगत्य पञ्चरत्नकृतीः मिलित्वा एककण्ठेन आलपन्ति ।

25. सूचनानुसारं जीवचरित्रं लिखत ।

सूचनाः

नाम	-	लता मङ्गेश्करः
जन्म	-	१९२९ सेप्टेम्बर २८
जननस्थलम्	-	इन्डोर मध्यप्रदेशः
पिता	-	दीननाथ मङ्गेश्करः
माता	-	शेवन्ती
प्रशस्तिः	-	गायिका, सङ्गीतज्ञा
पुरस्काराः	-	पद्मभूषण, पद्मविभूषण, भारतरत्न
मरणम्	-	२०२२ फेब्रुवरी ६ मुम्बै ।